

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3., O., TUESDAY MORNING, OCTOBER 9, 1945

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

V premogovni industriji obetajo priti v kratkem do sporazuma

Dogovori med unijo in kompanijami se nadaljujejo danes; delavski tajnik Schwellenbach je prepričan, da bo prišlo do sporazuma in da bo stavka končana.

Washington. — Delavski tajnik Schwellenbach je sinoči poročal o napredovanju v dogovorih med unijo in premogovnimi družbami. Dogovori se vršijo že dva dni in nadaljevali bodo z njimi danes ob 10 dopoldne.

Unije zastopa John L. Lewis, ki ni še nič rekel, če so razgovori zadovoljivi. Tudi zastopnik premogovnih družb še niso podali nikake izjave, toda Mr. Schwellenbach ima najboljša upanja za pobojanje in konec stavke v kratkem.

Včeraj je nadaljnjih 69 premogorovov nehala z obratom. Vsega skupaj zdaj počiva delo v 675 premogorovih. Na stavki ali brez dela radi stavke je 162,598 premogarjev in dnevna izguba na proizvodnji premoga je 904-186 ton. Odkar je stavka znaša izguba na proizvodnji premoga že 5,612,749 ton.

Jeklarne so že začele odpruščati delavce, ker nimajo premoga. Po deželi je danes na stavki okrog 421.000 delavcev, dočim jih je bilo zadnji teden nad 550.000.

Avtna unija (CIO) je včeraj zaprosila vladni posredovalni odbor za glasovanje glede stavke pri Ford Motor Co. Sporno vprašanje je zaradi plačilne lestvice, starostnih pravic in drugih zadev.

Delavski tajnik Schwellenbach je rekel, da bi se prepričali stavke, če bi unije in delodajalci vedeli, kako daleč bo šla vlada s privoljenjem za višjo plačilno lestvico in da bo skušal najti tukaj kak izhod in se postavilo novo plačilno lestvico.

To je pa že "farma," da se reče

Denver, Colo. — Claude Boettcher, finančnik iz Denverja, je prodal svoj ranč, ki je obsegal 120,000 akrov, nekemu Newyorčanu. Na ranču je do 4,000 glav goveje živine. O ceni ni poročano.

Belgija je odlikovala ameriško divizijo

Berlin. — Na letališču Tempelhof pri Berlinu je prejela 82. ameriška padalna divizija odlikovanje Belgije.

NOVI GROBOVI

Mathias Urnkar

Po dolgi in mučni bolezni je umrl na svojem domu, 4206 St. Clair Ave., dobro poznani Mathias Urnkar, star 63 let. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Josephine roj. Silc, doma iz Brega pri Ribnici, sina Mathiasa pri vojaki v Nemčiji, hčeri Josephine omož. Kubasky in Dorothy, enega vnuka in več drugih sorodnikov.

Rojen je bil v Spodnjem Kašlju, fara Devica Marija v Polju, kjer zapušča brata Antona sestro Franciško in več sorodnikov. Tukaj je bival 33 let in je bil član društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 10:15 iz Žetovega pogrebnege zavoda v cerkev Brezmadež. Spočetja ob 11 in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

John Supanc

Včeraj zjutraj ob pol eni je umrl na svojem domu John Supanc, star 59 let. Prebival je na 19880 Tyronne Ave. Doma je bil iz Celja na Stajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Antonijo roj. Furlan, hčer Ema poroč. Reya, sina 1st Lt. Emil in Cpl. John. Bil je član društva št. 158 S. N. P. J. Pogreb bo v četrtek popoldne ob dveh iz Svetkovega pogrebnege zavoda na Lakeview pokopališče.

Rusija je kapitalistična, trdi ameriški kongresnik

Rim. — Kongresnik Karl E. Mundt iz South Dakote, ki je prišel iz Rusije, je povedal napram časnikarskim poročevalcem, da je Rusija super-kapitalistična država, kjer ne poznajo nobenega srednjega stanu, ampak so na prvem mestu militaristi in vladni uradniki, spodaj pa delavci.

Povedal je, da jih pri obisku v Rusiji ni nadlegovala policija, ampak povsod, kjer so potrkali na kaka vrata, jim je molel nasproti bajonet vojaške straže.

Rekel je tudi, da je danes najbolj revna dežela Poljska, a politični položaj da je najbolj napet v Palestini. To je od vseh držav, ki jih je dozdaj obiskal, je rekel ameriški kongresnik.

Kupujte Victory bonde!

Jože Grdina odpotuje kot zastopnik za naš list po Ameriki

Poznani Clevelandčan Jože Grdina, ki je dozdaj pridno delal v vojni industriji, se je vdal naši prošnji in se je odpeljal sinoči proti zapadu. Obiskal bo Chicago, Joliet, La Salle, Waukegan, Milwaukee, Sheboygan in druge slovenske naselbine tam okrog kot zastopnik za Ameriško Domovino.

Obiskal bo naše sedanje naročnike in skušal agitirati tudi za nove. Prosimo naše naročnike, pri katerih se bo zglasil, da ga prijazno sprejmejo ter mu povedo za rojake, ki bi se morda naročili na list. Jože je pooblaščen pobirati naročnino in dajati tozadevne pobotnice za vse, kar spada k našemu podjetju. Želimo mu srečno pot in pa veliko uspeha.

Iz nemške bolnišnice so vozili samo trupla, trdi nemška bolničarka

Wiesbaden, Nemčija. — Tukaj se vrši prvo zaslišanje proti nemškim vojnim zločincem v ameriški okupacijski zoni. Slučaj je bolnišnice Hadamar, kjer so naciji na debelo morili bolnike. Nemška bolničarka Minna Zachow je izpovedala, da so vozili iz te bolnišnice samo trupla, da živ ni nihče prišel ven. Nemci so tukaj umorili več kot 400 ruskih in poljskih delavcev, žensk in otrok. Nemški zdravnik so jih proglasili slaboumnim, raker so jim dali strupa. Polkovnik Leon Jaworski iz Houston, Texas, ki je glavni tožilec za vojaški tribunal, je rekel, da bo dokazal, da ni bil nihče od zastrupljenih slaboumnih.

Par ur potem, ko so dospeli žrtve v bolnišnico, so bile že mrtve. Zakopavali so jih v skupnem grobu, po 30 in 40.

Tojo je bil premeščen zdaj v ječo

Yokohama. — Hideki Tojo, ministrski predsednik ob času napada na Pearl Harbor, ki se je hotel ogniti sodbi kot vojni zločinec s kroglo, je zdaj toliko ozdravel, da so ga iz ameriške vojaške bolnišnice premetili v ječo.

Kako so naši Japoncem popravljali stroje

Washington. — Sgt. Anthony Calducini, ki je prebil tri leta in pol v japonskem ujetništvu pripoveduje, kako so ameriški vojni ujetniki gledali na to, da Japoncem stroji niso delali v tovarnah. Bili so v neki veliki tovarni v Mandžuriji in so Japoncem pripovedovali, da so vsi izučeni mehaniki. Japonci so jim naročili, naj postavijo velik stroj, vreden svojih \$300,000. Pa so šli na delo.

Najprej so morali vlti za ta stroj betonsko podlago. To so vili valj počasi in natančno. Potem, predno se je beton strdil, da so zakopali notri pisalne stroje in drugo, kar so mogli najti. Zjutraj so Japonci za-

stonj iskali te stvari, pa se jim niti sanjalo ni, da bi bile v betonu zakopane.

Ko je bila podlaga za stroj gotova, so počasi in previdno postavljali stroj na to mesto. Stroj je bil velik in delo naporno. Najsi so se ameriški vojaki še tako "trudili," da bi ga postavili prav, pa se jim to na noben način ni posrečilo.

Potem so šli na delo japonski mehaniki, da bi spravili stroj v obrat. Tri leta so se trudili in na dan, ko so se Japonci podali, stroj še ni bil za rabo.

Kadar so ameriški vojaki popravljali kake druge stroje, so vedno gledali na to, da so vrgli kak važen del proč. Potem so

delali novega, kar je vzelo, seden dolgo časa. Kar se je Japoncem najbolj čudno zdelo je bilo to, da je vedno prišla kaka stvar med kolesja, ki ga je strla. Tako tovarna, ki je bila ena največjih v Mandžuriji, ni mogla napraviti skoro nič za vojno, dasi so se ameriški vojaki "trudili" noč in dan, da bi spravili stroje v pogon. Pa ni šlo in ni šlo.

Nazadnje jih je japonski poveljnik sklical skupaj ter jim potem svojega tolmača čestital, da so izvrševali največje sabotažno delo v zgodovini vojne. Ameriški vojaki so to "pohvalo" vzeli z velikim zadoščenjem na znanje.

Nemški general na zatožni klopi, da je ukazal umoriti 15 Amerikancev

Rim. — Pred ameriško vojaško sodnijo je na zatožni klopi nemški general Anton Dostler. Obtožnica se glasi, da je ukazal postreliti 15 ameriških vojakov, ki so jih njegovi vojaki zajeli.

Prva priča je bil kapitan Albert Materazzi iz Hershey, Pa. Izpovedal je, da je izkrcal na obrežje za nemško linijo, severno od Specia na 22. marca 1944, dva ameriška častnika in 13 vojakov, ki so dobili nalogo, da razstrelijo železnico za nemško linijo. Vojakov ni bilo več nazaj. Pozneje so našli njih skupen grob. Vsi so imeli zvezane roke in pred pokopom so jim celo vzeli čevlje.

Darovi za begunce

V našem uradu so bili izročeni ali poslani sledeči darovi za slovenske begunce: Rev. Julij Slapšak je poslal ček za \$25,00, darovali so sledeči: članice podružnice št. 42 SZZ v Maple Heights, O. \$25,00, Mrs. Ana Fortuna, 5103 Miller Ave. Maple Heights, O. \$20,00, Anton Planinšek, 3448 E. 104. St. \$5, Mrs. Anton Strainer, 3452 E. 104. St. \$2

Mr. in Mrs. John Anžiček, Girard, O. sta poslala \$5, Mr. in Mrs. Jos. Kordiš iz 1577 E. 26. St. sta darovala \$2,50, po \$2: Anton Valenčič iz 3603 E. 78. St., neimenovan, Josephine Zupančič iz Morgantown, Ind.

Iskrena hvala vsem skupaj in priporočamo še drugim, da bi po svojih močeh kaj darovali za te slovenske reveže.

Yamašita trdi, da ni bil odgovoren za svoje vojake

Manila. — General Yamašita, ki ga nazivljejo "malajski tiger" je izjavil, da ni kriv vojnih zločinov in da ga istih ameriške vojaške oblasti ne morejo dolžiti. Zatožnica se glasi, da so njegovi vojaki zakrivali najmanj 25.000 zločinov nad civilnim prebivalstvom na Filipinih. V to so šteti požigi, umori, posilstva, mučenje in drugo, česar je zmogla samo zver v človeški podobi.

Obravnava proti njemu je določena na 29. oktobra. V obtožnici so imena posameznih oseb, med temi tudi ameriški in filipinski vojaki, ki so bili strahovito mučeni po Japoncih. Na razpolago bodo priče za vsak posamezen slučaj. Yamašita se opira samo na to, da kot poveljnik ni bil odgovoren za dejanja svojih vojakov, dočim mu bo dokazoval ameriški vojaški tribunal, da bi bil kot poveljnik lahko preprečil vojne zločine, če bi bil to ukazal.

Rudolf Hess se nahaja zopet nazaj v Nemčiji

London. — Rudolf Hess, ki je bil včasih prvi za Hitlerjem, je bil poslan nazaj v Nemčijo, odkoder je poletj 1941 pribežal v Anglijo. Zdaj bo prišel pred sodni stol zaveznikov ob enem z drugimi glavnimi naciji. Zavezniki so ga postavili na listo vojnih zločincev na 2. mesto. Obravnava proti njim se bo vršila v Nuernbergu.

Zavezniki so ga pripravili že vse potrebno za sodno obravnavo, toda dneva, kdaj bodo začeli z obravnavo, še niso določili.

Razne drobne novice iz Clevelanda in pa te okolice

V bolnišnici—

V Huron Rd. bolnišnici se nahaja Martin Mencin iz 1173 E. 61. St. Prestal je težko operacijo. Želimo mu, da bi se kmalu boljše zdravja povrnil domov.

Smrt v domovini—

Mrs. Frances Marolt, 1214 E. 169. St. je prejela sporočilo od Antona Klinca iz Gorenjega polja pri Toplicah, da mu je umrla soproga Marija na 7. maja letos. Bila je skrbna mati, izredno pridna in delovna ter pošena slovenska žena. Kako so jo ljudje cenili je pokazala velika udeležba pri pogrebu ter množina rož in vencev. Naj ji bo lahko rodna zemlja. Mr. Klinc je bil svoje čase v Clevelandu in je ustanovil tukaj prvi slovenski časopis, "Narodno besedo," ki je bila predhodnica današnje Ameriške Domovine. Bivši Clevelandčan naroča najlepše pozdrave vsem svojim nekdanjim prijateljem in znancem.

Izjalsoljen rop—

Trije maskirani roparji so prišli včeraj zjutraj pred 3 uro na premizo poulične železnice, 3041 Woodhill Rd. S samokresi v rokah so ustraževali tri uradnike. Uradnik James Pek, je hotel skočiti v bližnjo sobo, narkar ga je eden banditov ustrelil v hrbet. Roparji so nato brez plena zbežali. V blagajni je bilo takrat \$40,000.

Važna seja—

Jutri zvečer ob osmih bo važna seja društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ. Članstvo je proseno, da se udeleži v velikem številu.

Zalostne novice—

Frank Božič, 1516 E. 173. St. je prejel pismo od svoje sestre iz Ločne pri Novem mestu. Piše mu, da je brat Matija padel na bojišču, svaka pa so ubili Italijani leta 1942. V tej vojni so mnogo prestali, mnogo ljudi je pobitih. Ostalo jim ni drugega kot golo življenje. Cesar niso uničili Italijani, so dokončali partizani. Mačkovec je požgan. V Ločnem so pogoreli Rifel, Hren, Cvajer in Blažič. Oče so na smrtni postelji in ni pričakovati, da bi ostali pri življenju.

Nevihito smo imeli—

Ponoči smo imeli v Clevelandu pravo spomladansko nevihto z grmenjem, bliskom in ploho. Drevi bo pa najbrže že kar zmerno znovalo.

Majhna registracija—

Včeraj se je v Clevelandu registriralo za jezenske volitve komaj 1.400 oseb. Tako je zdaj v Clevelandu upravičenih volivcev 383.998, v predmestjih pa 193.658.

Važna seja nocoj—

Nocoj bo redna seja podružnice št. 18 SZZ v navadnih prostorih. Članice naj se udeleže v velikem številu.

Pismo iz domovine—

Mrs. John Znidaršič iz 7210 Hecker Ave. je te dni prejela pismo iz stare domovine od svojega očeta Ignacija Košir, vas Globelje št. 32. Pišejo, da so vsi živi in zdravi in vsi doma v isti hiši, samo da nimajo za jesti in ne obleke. Pismo je bilo oddano 17. julija letos. Preko Rdečega križa so pisali sorodniki, da so bili oče ubiti še leta 1941, zdaj so se pa sami oglašili in prosijo pomoči.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 6628 Cleveland 2, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.50.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.50.
Za Cleveland in Euclid, po razpisu, celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.

Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.50 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.50 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 6th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 235

Tues., Oct. 9, 1945

Kadar Stric Sam igra banko

Vzemimo, da bi vi posodili Janezu Podlipcu 100 dolarjev. Ta bi vzeli denar in si nakupil ž njim grocerije, perilo in druge stvari. Trgovci, pri katerih bi Janez kupoval, bi delali dobro kupčijo, kaj ne. Toda, kadar bi tistih 100 pošlo, bi Janez ne imel v žepu nobenega denarja več in moral bi nehati kupovati. Tudi nima ničesar, da bi vam vrnil tisti denar.

Toda, če bi posodili Janezu Podlipcu 100 dolarjev, da bi si ž njimi nakupil razno orodje, ki ga potrebuje pri svojem poklicu, bi s tem orodjem zaslužil in izgotovljene izdelke prodal. Tako bo zaslužil on in od dobrička tudi prihranil toliko, da vam bo vrnil tistih 100 dolarjev.

Ti dve primeri sta sicer igrački, ampak lahko nam služita za zgled, kako Stric Sam posojuje denar v inozemstvo. Tekom enega leta ali 18 mesecev bo naša država posodila, kakor je zdaj vprašanje za posojila, nekaj več kot 3 milijone dolarjev. Nekateri so zato, da naj bi bilo to posojilo na kratke obroke in da bi moral imeti kongres oblast enkrat na leto tako posojilo revidirati. Zopet so pa drugi v Washingtonu, ki mislijo, da bi morala biti ta posojila na dolge termine in lahke pogoje.

Očividno se pa nihče ne ustavi, da bi nekoliko pomislil, če ta dežela lahko posojuje v očigled dejstva, da je zadnja leta že toliko dala iz posojilnega sklada, kakor denar bo prišel le počasi nazaj, če bo sploh kdaj prišel. Tisti, ki se zanimajo za upravo naše dežele, se boste še spominjali, kako nas je Anglija naglala z oderuhom, ko smo namignili, da bi ne bilo napačno, če bi se včasih spomnila na denar, ki smo ga ji posodili tekom prve svetovne vojne. Vemo tudi, da je bila Finska edina, ki je redno vsakega pol leta plačala svoj obrok in obresti na posojilo.

Tudi glede posojilnega sklada, iz katerega so črpali zavzniki milijone, se že sliši glasove, naj bi se tisto kar zbrsalo in pozabilo. In zdaj pa prihajajo razne države s prošnjami za nova posojila. Nekaj smo jih že odobrili, nekaj jih pa še bomo. Ravno zdaj se vrši v Washingtonu pogajanje za novo posojilo Angliji, ki bo znašalo vse od 3 do 6 milijonov dolarjev. Kot vemo, bi Rusija tudi rada kakih 6 milijončkov na posodo.

Vse izgleda, da se naši državniki manj brigajo za to, v kakšne svrhe naj bo posojilo, kot se brigajo za to, kakšna naj bodo odplačila in kako visoke obresti. Ako bo naše posojilo v inozemstvo samo z namenom, da si dolžnik ustvari kredite pri nas in ž njimi nakupuje razno blago, bomo samo s svojim denarjem podprli naš izvoz. Dokler bo imel dolžnik tisti denar, ki smo mu ga posodili, bo pridno kupoval in mi bomo rekli, da naša trgovina cvete. Kakor v gornjem zgledu, če bi posodili Janezu Podlipcu denar, da si bo nakupil grocerije in drugih potrebščin. Dokler bo imel, bo kupoval, ko mu bo pošel denar, ne bo kupoval več.

Toda če bomo dali posojilo z namenom, da si dolžnik s tem denarjem nakupi in modernizira svoje orodje in pripomočke za produkt, bo ta dežela v resnici s svojim kapitalom pripomogla dolžniku do ekonomskega dviga in prosperitete, da ne bo več odvisen od tujega kapitala, za katerega mora plačevati obresti.

Prav za prav bi bilo pa veliko bolj pametno, če bi šel kapital kot posojilo v inozemstvo iz privatnih rok in ne iz žepa naše vlade. Vlada posojila so vedno v zvezi s politiko. Ako ima vlada denar za posojilo, si bo skušala s tem ustvariti politično silo, kar rado privede do političnih zapletov, kar ni dobro, če misli svet živeti poslej v miru in pomagati drug drugemu do boljšega blagostanja. Ako hočemo ustvariti v resnici pravo ekonomijo v državah, ki si zdaj ne morejo pomagati na noge brez naše pomoči, potem naj se posodi zasebni kapital zasebnikom v dotični državi in ne, da bi dala naša vlada denar vladi dotične dežele. Ako dobi denar v roke vlada kake dežele, bo s tistim denarjem skušala ustvarjati svojo politično moč in ne bo gledala za prospeh dežele.

In potem je treba tudi pomisliti, da ne bo lahko tirti vladno-dolžnico, ker se bomo bali zamere. Predsednik Truman je že sam priporočil kongresu, naj bi se tistih 42 milijonov dolarjev, ki smo jih dali zaveznikom potom posojilnega sklada, lepo izbrise iz knjig, ker da bi imelo slabe posledice za našo trgovino, če bi koga tirti za tisti denar. Državni tajnik Byrnes je sicer takoj popravil predsednikove besede, rekoč, da se tistega dolga ne bo izbrisalo.

Toda predsednikove besede niso bile izgovorjene kar tako v en dan in kar lahko se že pripravimo na to, da tiste denarja ne bomo nikdar več videli. Besede našega predsednika so, naravno, z veseljem pozdravili v Londonu in kako ne. Tudi nekatero ameriško časopisje je že zapisalo, da se na tisti denar že kar lahko poživljamo in da naj pri tem delamo še prijazen obraz, ko nam kisle gube itak ne bodo prinesle tistih 42 milijonov dolarjev nazaj.

Allright, če ni, pa ni. Kjer ni nič, še cesar izgubi svojo pravico. Ako ne bomo mogli tirti denarja nazaj, pa naj gre v božjem imenu. Toda to naj bi bila naši deželi šola, da v bodoče ne bi vlada posojevala denarja, ampak naj to dela zasebni kapital in sicer na varno vrednost, pa se ne bo treba naši vladi bati zamere, kadar bi hotel imeti kapital posojilo vrnjeno.

BESEDA IZ NARODA

Pridite poslušat naše škranjčke

Precej časa je že minilo, odkar so imeli naši škranjčki svoj koncert. Marsikdo si je že mislil, da so mladi pevci škranjčki gotovo že pomrli, ker ni od njih nobenega glasu. Pa je ravno obratno res, ker razvili so se v lepe mladence in čvrste fante in z njih postavami so se razvili pa tudi njih glasovi.

Naj vam ob tej priliki povem, da se prav pridno pripravljajo za koncert, ki se bo vršil v nedeljo 28. oktobra ob štirih popoldne v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. pod vodstvom dobro poznane pevovodje g. Vavtarja.

Zato vas pa že sedaj vabim, da se udeležite tega koncerta v velikem številu. S tem bomo pokazali naši mladini, da smo ž njo. Dali bomo našim mladcem več veselja in poguma do slovenske pesmi. Ni lepšega kot slovenska pesem iz grla slovenske mladine in to še zlasti v tujini, kjer je le na nas samih ležeče, da gojimo slovensko pesem, naš najdražji biser.

Zagotavljam vam, da vam bo podal zbor škranjčki lep popoldanski program, od katerega boste imeli veliko užitka.

Ker je pa potrebno, da imamo poleg srčnih in duševnih okrepčil tudi telesne, bo odbor starejših preskrbel vse telesne dobrote po koncertu. In za veselo polke in blagovorne valčke bo pa skrbel zvečer Val Grill orkester.

Tako, vidite, bomo imeli vsega, za srce in za telo v nedeljo 28. oktobra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Drugega vam ni treba kot da kupite vstopnico in pridete v veselo družbo naših škranjčkov, ki vas bodo zelo veselili. S pozdravom in na veselo svidenje.

Tajnica.

Stanje slovenske banke koncem septembra

Slovenska North American banka je napredovala v 3. četrtletju 1945 sledeče:

Porast banke v celoti je za \$2,128,867.59. Premoženje banke v celoti znaša \$7,734,906.53. Banka ima v tem času za \$2,337,943.17 več v vojnih bondih, skupno imena investirano v vojnih obveznicah za \$4,416,035.53. Na rokah ima banka za \$1,493,567.89, na posojilih za \$1,502,239.59. Še drugi bondi in obveznice znašajo \$274,195.61. Dalje vračunano bančno posloplje \$20,000.00 ter še druge vrednote za \$23,867.91. Skupaj znaša premoženje \$7,734,906.53.

Nerazdeljenega dobička ima banka za \$102,380.65.

Ker se ravno v teh dneh polaga banki nov močnejši temelj v pomnoženju kapitala, bo podjetje tem solventnejše, zmogljnejše za še večja in bolj dobičkanosna posojila, kar bo za delničarje in delničarke toliko večji narastek nerazdeljenega dobička. Z vsem upanjem lahko zremo v sijajno bodočnost tega denarnega zavoda, kateri bo nam ali našemu narodu nosil morda in dobičkanosno korist v vseh ozirih. Naj se zavedamo, da bomo tudi v splošnem sodelovali z domačo banko in postrežbo, ki jo nam nudijo domači službenici. Več ko bo imela banka prometa, več domačih službencev bo služilo svoj kruh in več koristi bo imela naselbina. To lahko vidi vsak rojak, naj pripada k eni ali drugi skupini.

Narod naj bo ponosen na vse, kar je njihovih ustanov. Anton Grdina, predsednik.

Hubbardske novice

To poletje je marsikaj spreminilo v naših krajih. Splošen napredek se kaže na vseh straneh. V Madisonu so postavili tovarno, v kateri bo delalo sto četrta sto ljudi in pravijo, da jo bodo še povečali. Prav v tisti okolici bodo zgradili še drugo tovarno. Tako bodo imeli tukajšnji ljudje zaslužke doma, da jim ne bo treba hoditi drugam na delo.

Res, prav škoda je, da jaz nimam časa iti v žernado, da bi si kak cent zaslužil. Kajti če bi zaslužil kak denar, bi se potem tudi vse bolj svobodno gibal. Se reče, saj nobene sile mi ravno ni, ampak saj veste, kako ljudje tiščijo za denarjem, potem mora že biti fletno, če ima človek denar v žepu. Veste, saj ljudje v teh naših krajih, kateri so pridni in skrbni in da skrbje za stara leta, delajo doma in v tovarni, pa si tako lepo pomagajo do svobodnega življenja. Taki kot sem pa jaz, pa niso dosti prida ne za doma in ne za v tovarno. In pregovor pravi, da kakor si kdo postelje, tako pa leži.

Saj ko sem prišel na farme, si tudi nisem hotel nasaditi sadnega drevja, ker je z njim preveč dela, a moj sosed John je pa nasadil toliko, da mu sedaj na stara leta ne kaže drugega kot vedno se obešat po drevju. Vidim ga neprestano vse dni, od jutra do večera visi na drevesu in obira, a jaz se pa sprehajam v hladni senči.

Letina je bila letos še precej povoljna, kjer je imelo kaj biti, to se reče, kjer so kaj posadili in posejali; pri nas, ki nismo ne sadili ne sejali, pa tudi zrastle ni nič. Krompir je res obilno obrodil, to se pravi, da ga je bilo veliko po številu, saj sem ga dobil kar po 30 pod eno "štiblo" in je tako pripraven, da ga še lupiti ni treba. Kar v oblicah ga skuhamo in zraven pa še kislega mleka postavijo, pa gre prav po kmetisko. Saj dosti ga jaz nisem kopal, ker mi ni preveč za krompir. To pa samo zato, ker se z delom ne strinjam dosti in raje rečem, da mi krompir ne prija, zato pa naši iz Clevelanda store vse delo mesto mene. Tone skrbi in dela na polju, da poseje in posadi kar je treba in potem pa da jeseni zopet pod streho spravi; Bill pa bolj skrbi krog hiše, da je vse v redu in avto oskrbuje, da je vedno v dobrem stanju, da se med tednom ali pa v nedeljo lahko vsedem vanj brez skrbi in se malo popeljem krog prijateljev in prijaznih sosedov.

Včasih se ustavim tudi tam, "kjer Bog roko ven moli," vendar prav dosti ne, ker mi pač razmere ne dopuščajo in ker mi gre precej trda za "evenk." Pravijo, da kdor ne dela, naj tudi ne je in še manj pa pije. Napredek se kaže tudi v tem, ker v našem North Madisonu gradijo precej novih hiš, poleg tega tudi veliko trgovsko posloplje, kjer bo več trgovin. To bo pravi kras in ponos za naš okraj. Pravijo, da bodo napravili tudi letališče za letala, se reče, saj ga že delajo. Vendar pa ne povedo, ali bo to letališče samo za domačo uporabo ali za kaj več. Nekaj govorijo, da bo sedaj po vojni lahko imel vsak svoj zrakoplov. Naj bo že kakor hoče, velik napredek je pa le.

Tovarno, v kateri so izdelovali razne dele za podmornice, s sedaj zaprli za nedoločen čas, ko bo pa začela zopet obratovati, bo izdelovala razne druge predmete.

Naš prijazen Tone Stroj, ki je imel svojo gostilno doli pri jezeru, je šel v pokoj. Prodajal je in kupila je Mrs. Jackson iz Clevelanda, to je hčerka poznanih in prijaznih Gombacih, ki vodijo svojo gostilno malo naprej od North Madisona na cesti 20. Torej Stroj in odšel v pokoj in odkar je odšel, ga še nisem videl, ker se ni več ne pokaže. Slišal sem, da zasleduje neke druge gostilniške prostore. Mr. Stroj in bil dobra in usmiljena duša, kadar sem se ustavil tam v neznosni vročini, je imel vedno usmiljenje z mano, ker je vedel, da sem vedno bolj pri maleni drobižu, ali ga sploh nič ni bilo. Lepa hvala Tonček.

Kot smo zadnje čase brali in slišali na radiu te dni, je naš predsednik Truman kar "špraho" zmesal nekaterim, ker je postavil solidnega republikanca na najvišje mesto naše dežele — za vrhovnega sodnika. Kako more pa to biti, demokrat pa se pajdaši z republikanci, pa jih postavlja na tako visoka in odgovorna mesta. Ker je naš predsednik, bi rekel, jako previden in gospodarski, vidi da so tudi republikanci zmorni rotnat deželo, kot se vidi jih ne postavlja samo iz ljubezni do njih in pa zato, da bi samo plačlo vlekli, ampak vidi v njih zmoglost za korist te dežele. In tako so se republikanci in demokratje znašli na križpotju, da sami ne vedo, kam bi jo mahnil.

Precejšnje novice so se tudi raznesle po naših krajih, da je predsednik Truman povabil našega ohijskega guvernerja v Washington, da se malo pogovorita o prihodnjih volitvah in da ga malo preštudira, kakšnega kalibra je naš guverner. — Menda zato, ker sedanjí predsednik nima nobenega "partnerja," to se pravi podpredsednika. Morda je mislil, ali je že pobaral Lauscheta, če bi stopil z njim v družbo za prihodnjega podpredsednika. Ker je g. Lausche na tako dobrem glasu in če stopita skupaj ta dva, potem ni nobenega dvoma, da ne bi zmagala, pa čeprav imajo republikanci upanje na zmago v letu 1948. Torej tako je, za kolikor sem kupil to novico, za toliko jo prodam. Ljudje tako govore, pa mirna Bosna. Mene sicer prav dosti ne briga, ker sem že itak na poti v večnost.

Kakor se sliši, predsednik Truman nekaj napoveduje, da bi morali tudi podeželski ljudje dobiti kakšno pokojnino, da se ne bodo mastili z njo samo mestni ljudje. To se reče, kake brezposelne podpore kmetjski ljudje ne bodo deležni, ker na kmetih je dela čez glavo, ampak onemoglostno in starostno podporo. Saj veste, da se ubogi farmer od jutra do večera muči in zaletava v delo in tako tudi kmalu opeša. Saj sem še jaz opešal, ki se ne ubijam s farmarstvom in sedaj na stara leta se ga tudi učil ne bom. Sem tudi več za napotje kakor za delo in tudi že nekam "svoh" postajam. Le trebušček sem tekom poletja obdržal v dokaj dobrem stanju, zato so posebno naši počitnikarji dobro skrbeli, ki so me zalagali z dobrim pivom in veliko je pripomogla tudi sladka koruza, ki je tudi jako redilna, saj se še naši pujski jako "kontenajo" z njo in prav lepo debele.

Tako sem povedal nekaj lepih in tudi resničnih, kdor bi pa o tem dvomil, pa lahko pride vprašati in mu bodo naši povedali, da je živa istina. Ko gre leto h koncu, se navadno delajo razni računi o dohodkih, stroških in splošnem napredku ali nazadovanju. Mene jih ravno ni treba delati, ker je to bolj delo bančnih zavodov. Kot je razvidno slovenska banka na vzhodni 62. cesti in St. Clair Ave., prav dobro napreduje. Res je to vse hvalje vredno, le tako naprej, rojaki.

Naj za danes zadostuje, pa še drugič kaj več, saj na Hubbardu je vedno veliko novic, samo na dan jih je treba spraviti. Pozdravljeni, Frank Leskovic.

Iznajditelj zobne ščetke

Pariški zobozdravnik Jožef de la Maire se je prvi zavzemal za to, da je treba za čiščenje zob rabiti ščetke. V ta namen je leta 1818 izdal posebno knjižico.

Naši begunci

Spodaj prinašamo imena begunccev, ki so bežali pred komunističnim terorjem iz svoje domovine. Vsi ti se nahajajo sedaj na Koroškem. Navejamo kraj, odkoder so doma, ime in priimek ter leto rojstva.

(Nadaljevanje)

Iz TRŽICA so sledeči:

Aljančič Franc, 1907
Aljančič Jože, 1913
Aljančič Vincenc, 1927
Arh Alojzija, 1908
Bohinc Ana, 1940
Bohinc Anton, 1880
Bohinc Franc, 1890
Bohinjc Marija, 1942
Bohinjc Milka, 1913
Bohinjc Marija, 1936
Dacar Rudolf, 1909
Gladek Mihaela
Kavčič Miha, 1915
Kmetič Francka, 1921
Kogoj Franc, 1893
Kopitar Stanko
Koprivnik Tončka, 1925
Koprivnik Vincencija, 1925
Koprivnik Zinka, 1923
Kranjc Ivana, 1901
Mali Franc
Mali Matilda

Iz ŽIRI so sledeči:

Audrenzi Andrej, 1902
Albreht Jože, 1897
Bogataj Janez, 1880
Burnik Marija, 1890
Cankar Matija, 1886
Cankar Karel, 1919
Demšar Albert, 1911
Demšar Franc, 1905
Erznožnik Karel, 1910
Erznožnik Marija, 1908
Gantar Cecilija, 1914
Gantar Rupert, 1907
Istanič Feliks, 1911
Istanič Robert, 1921
Jereb Gregor, 1910
Jereb Marija, 1915
Kavčič Franc, 1918
Kržičnik Vinko, 1908
Kokalj Franc, 1914
Kokalj Pavel, 1912
Kolenc Mirko, 1915
Kristan Pavel, 1907
Miklavčič Franc, 1895

Iz KAMNE GORICE so sledeči:

Arh Jožica, 1928
Arh Marica, 1932
Arh Marija, 1888
Arh Valentin, 1881
Dolenc Anica, 1941
Dolenc Anton, 1908
Dolenc Anton, 1931
Dolenc Franc, 1932
Dolenc Jože, 1938
Dolenc Jožefa, 1904
Dolenc Jožica, 1943
Dolenc Vida, 1943
Lombar Ivana, 1938
Lombar Katarina, 1913

Iz vasi PREDOSLJE so sledeči:

Arh Marija, 1922
Bidovec Anton, 1891
Bidovec Franciška, 1890
Bidovec Anton, 1932
Bidovec Franc, 1938
Bidovec Franciška, 1923
Bidovec Ivana, 1934
Bidovec Jože, 1925
Bidovec Marija, 1927
Bidovec Zora, 1929
Debeljak Janez, 1910
Kočvar Anton, 1904
Hribar Peter, 1905
Hribar Peter, 1921
Jagodič Pavla, 1920
Jauh Franc, 1902
Kočer Albina, 1915
Korenjak Rezka, 1920

Luskovec Janez, 1910
Marinšek Janko, 1914
Marinšek Jela, 1922
Markun Florijan, 1910
(Dalje prihodnje)

"Veš, Japček," je naš Herblen svojo dolgo pot Trstu se vse drugače kot pri nas, alj pa v in hrvaških šumah, vse pri nas še za veliko v petek in svetek, s vsak dan, od nedelje do žganci in polento, kislim zeljem in žganju je taka rihta, ki njeje poje plenkača in cepec in gojne vile, Takrat v Trstu nam je sla Micka na mizo barih del, da sam nisem bi začel. Rečem ti pa, se je, ko sem segal po tržaskih dobrotah, kot tam za Planinsko goro, pripravila k nevihti.

"Zakaj se pa ravno ninsko goro oznanja Herblanov?" bi jaz rad sem o tem že večkrat pojasnjev, "moča pri do morja sem in ker ska gora na naši ju se samo po sebi zas od tam prišlo svarilo, bliska prihaja odot, prejštepo oblaki, ki je sebe, kadar se najpremkastijo med seboj, je posebno hudo, taktar in ropota gori proti se zemlja trese."

"To je takrat, kaj vi moja sestra Fran Bogee krega," dodane "Bo že tako, kakopotrudi Herblen in do neč čudnega, če se vse zjezi, kakor ta svet vozi po zavrtih."

"Hudo štimo imena kel," sem pomislil jaz, ob treskanju in grmenkam stisnil, da nisem napoti.

"Hudo, hudo, pa včasih, kadar se mu več naših pregeh in z njegovih paragrafov je po Mojzesu postavil na Slivnici."

"Na Slivnici?" jaz, ki sem se spomnil vse drugače bral v pisma.

"Kje pa drugje," je Herblen, "saj je višja gora na svetu in stopil na kakšno krm hotel, da ga bodo ljud tam na Gradišču, kaj je morda, da ko Cerklani slišali, "Ne bi bilo napačno zlasti Cerklani slišali, sili tako predni, pa ampak na najvišjem bre tam nad tistim Mar ga prav doli do Mar "Da je tolikšna za začudim jaz na vse "Tako, tako! nekí ženski volí zabl šla po seno in je pa paj v brzodno: volí in daj, tam, kjer jziva denček pri martinski priplavale izpod zena pri drikelci, pa en takrat, pravijo, se je zbirajo na Slivnici prijezdijo gori na lah. Gorje mu, ki je na Slivnico, kadar n rice svoje rajanje, kosce ga raztržejo, krat povedal kaj v boš priden in če bo pažil na vašo Ruja v škodi kot naj bo krava na Menšiji. Herblen mi je ob ki ponujal slabo mojem pastirovanju pod ničlo.

Pisana mati

SPISAL J. F. MALOGRAJSKI

debelo jablano, ki je si-
moje rožnato cvetje na
la, se je pojalo mlado
se, smejalo se in žgolelo,
palo se in pahal v svoji
rozposajenosti. Na-
se bili iz dobrega de-
kap dečki in deklice in
se vojsko.

"Kaj trden most?"
"Kakor kamen, kost!"
"Kaj zvelele neprene-
ne, vsi so v vojski."
"Kaj trden most?"
"Kakor kamen, kost!"

otroci so bili tudi Ani-
za in sosedov Neječe.
je začela Anica med o-
pozabila naglo na vse
svojega mladega živ-
postala je zopet otrok.
je bila vesela. Saj
kaj, ako bi ne bila.

se je nebo, smejalo
meji, kako bi se bilo mo-
njeno mehko, dostop-
temu?

"Kaj trden most?"
"Kakor kamen, kost!"
"Kaj zvelele neprene-
ne, vsi so v vojski."
"Kaj trden most?"
"Kakor kamen, kost!"

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

da se je njih
kaj, ker lasti
ni bilo starejših mimo,
mladega krdela,
na zlati čas
in ob spominu

je bil veselim glasom
in odgovarjala, nje-
bela lica so bila ob-
danes od lahke rde-
ne oči, izmučene in
od preobčutja joka,

Zgodba domobranca, ki je ušel z roba groba

(Konec)

Postavili so nas zunaj bara-
ke pred okno drugega za dru-
gim, znotraj pri oknu pa je
stal partizan civilist in nas
sprasoval po podatkih in nas
zasiševal, partizanka je pisa-
la.

V glavnem so bila naslednja
vprašanja: — osebni podatki,
kdaj smo stopili k vaški straži,
kdaj k domobrancem, v katerih
edinicah smo se borili in ali
smo hodili v borbe ali ne. Po
imenih naših oficirjev niso po-
vpraševali. Zasišanje je bilo
zelo kratko, brez kakršnega ko-
li vprašanja o krivdi ali de-
janjih, ki bi jih bil kak posame-
znik zagrešil. Trajalo je krog
tri do štiri minute. Zapisnika
nam nihče ni prebral, niti ga ni
bilo treba podpisati. Poleg te-
ga nas je tudi vprašal, ali smo
šli prostovoljno k domobran-
cem ali prisiljeno in ali imamo
kakega svojega brata bodisi pri
partizanih ali domobrancih. Po
končanem zasišanju so vsake-
mu povedali eno izmed prvih
treh črk abecede, to je A, B, C,
kar je pomenilo: grupa A, gru-
pa B in grupa C. Tako so nas
razvrstili in nas potem tudi po
teh grupah združili, da smo bili
vsa grupa C skupaj, A in B pa
skupaj.

Mene so deli v grupo C in nas
potem skupno odvedli na isti
prostor, kjer smo bili poprej,
medtem ko so grupi A in B na-
mestili v barake. V kolikor
sem opazil, so v grupo A name-
stili vse mlajše do 18 leta, v
grupo B one, ki so bili le krat-
ko dobo med domobranci, naj-
več mesec dni, vse ostale pa so
vrgli v grupo C. S prvima dve-
ma grupama so lepše ravnali,
imeli so tudi hrano kot civilis-
ti in vodili so jih ven na delo
celo prav malo zastražene. Mi
v grupi C pa smo bili reveži;
odvzeli so nam prstane, tako
poročne, zaročne in spominke
in prav tako tudi denarnice in
sploh vse, kar je še kdo imel v
žepu. Imeti smo smeli le po en
žepni robec. Podnevi smo bili
v miru, čim se je pa stemnilo,
so prihajali med nas partizani,
hodili vse križem po naših iz-
stradanih izmognanih telesih,
nas pretepali in zmerjali, ka-
kor se je kateremu poljubilo.

Takrat, ko sem bil jaz tam,
nas je bilo v grupi C kakih 1-
600, dočim sta grupi A in B
šteli le kakih 120 do 160 mož.

"WAR CHEST"

Največji sovražniki ljudstev
v deželah, ki so jih osvobodili
zavezniki, je sedaj lakota, mrz
in glad. Domovi so uničeni,
prevozna sredstva neuporabna
in radi tega ljudje še toliko
bolj trpe tako v Evropi, na Ki-
tajske in na Filipinih. Da se
tem revežem odpomore je en
glavnih vzrokov "Victory kam-
panje" za tako zvan "War
Chest" v Clevelandu, katerega
cilj je zbrati v letošnji kam-
panji, ki se prične 15. oktobra,
\$6,000,000.

Kljub neprestanemu dežju se je vseeno vršila "baseball" igra med Detroit Tigers in Washington Nationals. Po prostoru so polili z gazolinom in ga zažgali, tako je bil prostor posušen in igra se je vršila. Gornja slika je bila posneta v Griffith Stadionu v Washingtonu.

Največje usmiljenje, ki ga je
bil kdo na take prošnje deležen,
je bil udarec s puškinim kopi-
tom po glavi ali brca v obraz z
okovanim čevljem. Odpeljali so
nas... Vsak avtomobil je
spremljala straža štirih ali pe-
tih partizanov. Ker je bil že
mrak so imeli tudi vsi karbitne
ali električne svetilke ter skrbno
svetili, da bi kdo ne mogel uiti.
Med potjo so se avtomobili tudi
večkrat ustavili in vse povsod
so civilni ljudje kakor partiza-
ni navalili na nas z najgršimi
psovskami: pobite vse belogardi-
stične pse, smrt izdajalcem. Po
kakih dveh urah vožnje od Ce-
lja nekje mimo Rimskih Toplic
v smeri proti Trbovljam — zad-
nji del vožnje v precej visok hrib
med smrekovim gozdom — smo
prišli na cilj.

Ob cesti je stala samo maj-
hna hišica, ki je bila vsa raz-
svetljena zunaj in znotraj, v ka-
teri so bili očividno partizani,
ali morebiti kak partizanska
komanda ali straža, sicer pa ni
bilo v bližini nobene druge hiše.
To sem videl šele naslednji dan,
ko se je svetloba razlila čez ta
žalostni kraj. Pred to hišo so
nas raztovorili v tri vrste in
močno zastražili okrog in okrog,
s svojimi lučmi vse razsvetlili
in nam zapovedali sedeti. Zapo-
vedali so popolno tišino in ni-
smo se smeli prav nič premakni-
ti, kajti bali so se, da bi se ka-
teremu posrečilo razvezati roke.
Kljub temu sem jaz imel toliko
sreče, da sem si že na avtomo-
bilu razvezal roke ter je to ob
izstopu iz njega takoj opazil par-
tizan in mi roke ponovno mo-
čno zvezal med silnim zmerja-
njem in tepežem.

Drugič se mi je posrečilo
oprostiti roke, ko sem sedel v
vrsti pred to hišo ob cesti. Od
skupine 10 avtomobilov, ki so
nas vozili, so menda trije ali
štirje avtomobili z našimi ljud-
mi že od taborišča vozili naprej
in precej časa pred nami dospe-
li na cilj. V nočni tišini pred to
hišo smo glijali s hrba z desne
in leve strani streljanje. Bili so
to revolverski strelji, ki so počili
tudi po trije hkrati. Ni se pa
slišalo ne vpitja in ne kakega
dr drugega hrupa. Med tem čaka-
njem so nas pred hišo sezuli še
vse tiste, ki smo imeli kakršne
koli čede raztrgane čevlje na
nogah.

Kmalu so nas v spredu vo-
dili po stranski gozdni stezi, ki
se prav pred tisto hišo odcepi
od glavne, ki vodi po gozdu na-
vzgor, odkoder je bilo slišati
streljanje. Čim bližje smo šli,
tem bolj razločno je bilo slišati
streljanje in opazili smo okrog
in okrog morišča vse razsvetlje-
no z električnimi lučmi. More-
biti so bile tamkaj straže, ki so
pazile, da ne bi kdo pobegnil.
Ob vsakih dveh zvezanih domo-
brancih sta bila po dva straža-
ja partizana z brzostrelkami, pi-
štolami in bombami. Eden je
šel nekoliko ob strani in drugi
zadaj, oba pa s svetilkami.

Nenadoma smo prišli do neke
njive s pšenico porastle; tedaj
sem začutil v sebi neznano silo
in moč, čeprav sem bil oslabljen
in izmučen. Napel sem mišice,
prsti so se skrčili in raztegnili
sem vez na rokah, da sem opro-

stil najprej eno roko in že sem
misli, da je zopet moj trud za-
manj. Vedel sem, da me čaka le
še nekaj kratkih minut življenja
in že se bo tudi v mojo glavo
zarila krogla in bo z rezkim po-
kom pretrgana nit mojega živ-
ljenja. Ta misel pa mi je še
podvojila moči in kakor v sa-
ujah sem zamahnil v eno in kot
blisk na drugo stran ter hkrati
zakotalil oba partizana po tleh.
Preden sta se sploh zavedla in
se mogla pobrati, sem jaz že sko-
čil s cestnega roba med pšenico
ter se čepe in leže plazil po njej
proč. Proč, samo čim dalje in
čim hitreje daleč proč, da me ne
bi dohitele krogle kakih šestih
brzostrelk, ki so žvižgale za ma-
no, ali da me ne bi dosegla kr-
kava partizanska roka. Med tem
je že nastal grozen vik in krik.
Slišale so se grobe kletvice, ki
so se mešale med sikanjem kro-
žel. Jaz sem pa lezel naprej, da
bi se čimdalje prebil iz obroča
luči, ki sem ga videl krog in
krog sebe.

Po dolgih mukah in težavah
se mi je posrečilo skriti se za
grmovje in od tamkaj bežati
naprej. Lazil sem po velikih
jarkih in grabnih, podolgim in
počez, iz grape v grapo, ne da bi
točno vedel za smer, kamor naj
se v temni noči med gostim dre-
vjem obrnem. Samo da sem mo-
gel čim dalje od mesta strelja-
nja, to je bil moj cilj. Strelja-
nje pa sem slišal še zjutraj do
prvega svita, ki me je zalotil ne-
kje v bližini nad Trbovljami.
Tu se prav za prav glavni del
moje žalostne povesti konča.

Sicer tudi drugi del te pove-
sti, beg iz tega kraja smrti ne-
kam proč, kjer bi bil človek vsaj
varen življenja, pa če tudi bi ži-
vel kot hlapec, ni vesel, poln je
bi trpljenja in muk, lakote in
bolečin. Vendar zdlo se mi je,
da sem vsaj glavo otel in da
grem z novo vero in upanjem
boljšemu življenju nasproti. Ta-
ko sem taval dokaj dni preden
sem se prav znašel ob kraju in
določil smer nadaljnega potova-
nja. Hodil sem bos po gozdovih
med kamenjem in trnjem, pre-
plaval Savo, se skrival pred vsa-
kim človekom, ker nisem niko-
mur več mogel zaupati.

Prekoračil sem zopet državno
mejo nekje v bližini hribov nad
Lazami. Šel sem čez Skofljico
proti Logatcu v smeri proti Go-
rici. Z mano je šlo tudi prav iz
bližine Ljubljane sedem drugih
tovarišev, ki sem jih bil našel
doma skrivajoče se pred parti-
zani in tako smo skupaj taval
ter tudi pritaval na kraj, kjer
podajam svojo izjavo. Na
Angleže smo naleteli v samem
mestu Gorici; ko smo jim razlo-
žili vso stvar in jih prosili naj
nas dajo kamor koli samo Titu
v roke nikar, so nam dali potna
dovojenja za Udine. Razumeli
so naš položaj in nam omogoči-
li beg, sicer od naše tako ljub-
ljene toda poteptane in z bratsko
krvjo po moriških partizanih
omadeževane slovenske zemlje.

Kupujte Victory bonde!

MALI OGLASI

JOHN ZULICH

REAL ESTATE
ZAVAROVALNINA VSEH
VRST
18115 Neff Rd. IV-4221

Radi zapuščine

Naprodaj je zaradi uredit-
ve zapuščine hiša za 2 druž-
ni na 14605 Darwin Ave. Se
proda po zmerni ceni. Za na-
daljne informacije se zglasite
pri

Matt F. Intihar

630 E. 222nd St.

IV 2644 ali IV 0678

(235)

Ako iščete

dobrega popravilalca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno
prvovrstno delo. Popravljamo
stare čevlje. Cene zmerne in fi-
no delo.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

DELO DOBIJO

Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE
COMPANY

potrebuje ženske za
hišno znanjenje
poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zglasite se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

Sprejme se takoj na delo
zidarje in težake

Išče se zidarje in težake. Do-
bra plača. Kogar zanima, naj
se zglati na 960 E. 185 St. (x)

Ženske za čiščenje

Nočno delo; plača od ure;
stalno. Vprašajte za Mr. Stock-
er od 8 do 5, Carnegie Medical
Bldg., 10515 Carnegie Ave.
(238)

Oskrbnik dobi službo

Išče se oskrbnika za čišče-
nje in oskrbovanje prostorov
Slovenskega doma na Holmes
Ave. Delo stalno, plača po do-
govoru. Na zahtevo je poleg
dobre plače tudi stanovanje,
vključno elektrike in plina. Le-
pa prilika za posameznika ali
zakonca srednjih let. Zglasiti
se je zvečer med 8 in 10 uro
pri tajniku Slovenskega doma.
(238)

Mizar dobi delo

Carpenter se sprejme za ok-
rog en teden dela. Zglati naj
se na 6530 St. Clair Ave. od 7
do 8 zvečer. (236)

Za likanje

Ženska za likanje perila ob
petkih dobi delo. Zglasite se na
15702 Waterloo Rd. ali pokličite
IV 9611. (236)

Delo na farmi

Išče se starejšega moškega
za oskrbovanje farme. Tudi
oženjena dvojica se vzame. Do-
ber dom in dobra plača za tre-
zno in vestno osebo. Naslov se
izve v uradu tega lista. (236)

MALI OGLASI.

Furnezi!

Popravljamo vsake vrste
Resetting \$15, čiščenje \$5
Termostat kontrola
Lahka mesečna odplačila
Chester Heating Co.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd.
ENDicott 0487

Rodney Adams Heating
Service
Instaliramo nove furneze
na plin in premog.

Popravimo vse vrste furneze.
Instaliramo pihalnike
in termostate
Za točno postrežbo
pokličite
KE 5200
550 E. 200. St.
(x)

Pohištvo naprodaj

Naprodaj je pohištvo in isto-
tam se lahko dobi tudi stanova-
nje 4 sobe in kopalnica. Zglati-
te se čez dan od 11 dopoldne do
1 popoldne ali v soboto in nede-
ljo od 10 do 12 na 6718 St.
Clair Ave. zgorej. (237)

Dve sobi v najem

V najem se odda 2 oprem-
ljene sobi za moške, ena je za
dva. Vprašajte na 1245 E. 59.
St. (237)

"Kakor kamen, kost!"

In vojska se je začela deliti
na dva dela. Eni so potegnili
s cesarjem, drugi s kraljem. Ko
pa je bila vojska razdeljena, se
je začelo bojevanje. Anica in
Tonica sta bili v nasprotnih ta-
borih in med splošnim peha-
njem in borenjem se je pripeti-
lo, da sta se sprijeli tudi oni
dve.

Anica nalašč ni napela vseh
svojih sil. Bila je dobra Toni-
ci, akoravno je že dosti trpela
radi nje. Mogoče tudi, da se je
bala, ker je vedela, da je srd-
ljiva in bi se bila začela cmeri-
ti, če bi se ji ne bilo zgodilo kaj
po volji. Nalašč je torej pustila,
da jo je premagala Tonica. Ali
to pa ni bilo Neječetu prav. Pri-
skočil je, oprijel se Tonice od
zadaj, ter jo zagnal po tleh.

Zgoditi se ji ni moglo nič hu-
dega, kajti padla je po mehki
travi. Navzlic temu je zagnala
jok. Po Mlakarici pa je zavre-
lo. Prepričana je bila sicer, da
se hčeri ni nič zgodilo, ali vide-
la je, kar videti ni želela in to
ji je bilo dovolj. Skočila je tja
in zarjovela, da so se otroci pre-
strašni zaprli kakor piščeta,

če se zapodi jastreb med nje.
Že prej je bila pobrala leskov-
ko in s to je zdaj udarila Neje-
četa preko glave tako močno,
da se mu je stemnilo pred očmi.

"Ali tako boš našo, čakaj,
zlobnež, jaz ti dam..."

Zamahnila je še enkrat, toda
Neječe se je bil že zavedel; u-
maknil se je urno in pobegnil.
Zdaj se je Mlakarica obrnila do
Anice in začela njo pretepava-
ti. Zaman je deklica zatrjevala,
da ni hotela nič hudega Toni-
ci, zaman prosila. Mačeha jo
je tepla naprej, njena hči pa,
ne da bi se bila oglasila in pri-
čala, da ji Anica res ni ničesar
prizadela, je gledala celo z ne-
kim tihim zadovoljstvom, kako
se je njena mati znašala nad
njo. Vcepilo se je bilo tudi že
nji v srce nekoliko tistega so-
vrastva, ki ga je vedno videla
pri materi in zastrupljeno po
slabih zgledih je postajala tudi
njeno srce brezčutno.

"Zbeži, Anica, zbeži! Sem-le
pojdi!" je klical Neječe izpod
kapka domače hiše. Ali Anica
ni imela poguma, ker je vedela,
da bi jo mačeha potem še huje
tepla, ko bi jo dobila. Stala je
na svojem mestu in samo joka-
la je in ječala.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Novo vodstvo!

Popravljamo pralne stroje,
vacuum čistilce, električne likal-
nike, in druge električne pred-
mete. Mi kupimo in prodajamo
pralne stroje. Pridemo jih
iskat ter jih pripeljemo na dom.
St. Clair Repair Service
7502 St. Clair Ave.
EN 7215.

(M-T-x)

Ne čakajte, kadar ste
bolni!

Pridite takoj k meni, da vam
razložim v vašem lastnem je-
ziku, kaj lahko storim za vas.
Pravočasna in pravilna prei-
skava boleznj prinese mnogo-
krat lahko ozdravljenje. V mo-
jih 15 letih skušnje v bolnišni-
ci sem bil uspešen v zdravlje-
nju zastarelih boleznj kot je
revmatizem, bolezen v želodcu,
mehurju (Prostate) na vodi in
podobno.

DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC

423 Citizens Bldg.

850 Euclid Ave.

Uradne ure:

10 do 4 razen v sredo

in po dogovoru.

Telefon: Main 6016

(Tues.-x)

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

Le straže so pomnožili, in žin. kovski Krahulik, kateremu se to pot Černin ni mogel upirati, da bi ga ne pripojil plzenjski družini, je pozneje, če so pričeli govoriti o današnji noči, rekel: "Tedad smo si stali nasproti, da bi bili drug drugega lahko zadeli s kopjem na krzno. ... In vendar smo se zdržali." — In Tetrivek je s smehom pristavil: "Čisto dobro si tega nisi zapomnil, Krahulik. ... Tedaj ste drug v drugega dihali. ... Kaj ne veš?"

Za pol ure se je razgorel ves kraj v neštevilnih ognjih, ki so zaplapolali z najsvetlejšim žarom; njihov si je s temno rdečim svitom prodrli tudi goste megle. ... Bliznje borovine so jim nudile drva, da bi se grel pri njih lahko več noči. ...

Čisto na kraju vojvodskega tabora se je pomikalo več oseb, zavitih od glave do pete v plače, da jih ni bilo mogoče spoznati. Šli so s počasnim korakom, nihče ni spregovoril niti besedice, za trenutek so obstali in se zagledali pred se. Mnogo številni ognji so s snegom, pokrito okoličo razsvetljevali dovolj. ...

Že so bili pri sovražnikovih stražah. ...

"Stoj — kdo je?"

Žinkovski Krahulik je takorekoč zagrmel.

Prihajajoči so govorili s pri-tajenim glasom; niti besedice ni bilo mogoče razumeti.

Toda Žinkovski Krahulik se ni zganil; njegova sulica je bila namerjena prihajajočim naravnost v prsi. ...

Zagaljeni možje so zopet nekaj govorili. ...

Krahulik je poklical nekoliko imen, pri najbližjem ognju so vstali kakšni štirje oprode, šli prihajajočim naproti. Krahulikova sulica se je povesila v sneg, zagaljeni so bili že med ognji, pri katerih je taborila Premislova vojska. Krahulik se je oziral za njimi, zmajeval z glavo in mrmral sam za se. "Vrag jim verjemi. ... Tudi zdaj še!" — In nato je vpri svoj kraguljski pogled v svojega nasprotnika, ki je s tovarišem tiho nekaj govoril, kakor da je uganil, kdo je med zaviti možmi, ki so se drznili med neprijatelje. ...

"Svitli gospod, tu je knežje poslanstvo!" je naznanjal Proti-va Černinovec.

"Tako sem gotov!"

Premisl je bil tudi, kakor da se je pripravljaj na pot. Na glavi je imel še vedno čelado in ob boku meč na priprostem jermenu. Toda predno je stopil iz šotora naproti bratovim poslan-cem, so že obstali pred njim štirje možje, vsi popolnoma za-galjeni v svoje plašče.

CLEVELAND ORCHESTRA
OTVORITVENI KONCERTI
ERICH LEINSDORF, dirigent
Čet. 11. okt. 8:30
Sob. 13. okt. 8:30
SEVERANCE DVORANA
Vstopnice v Severance dvorani
CE 7300

Nudimo v nakup

Lepe SKRINJE IZ CEDROVINE.
Z bombažem napolnjene in innerspring MODROCE.
POSTELJE, različne velikosti in fedre.
Nov THOR PRALNI STROJ na razstavi, ki si ga lahko že zdaj naročite.

Pridite, oglejte si in naročite pri nas trpežno blago.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 St. Clair Avenue
JOHN SUSNIK

kor da je zadivjal najhujši vi-nar, kakor da grmi najstrašnej-si grom. ...

Premisl in Vladislav sta se vnovič objela. ...

Vojska je klicala navduše-nejše in navdušenjše, in k vri-skanju so se pridružile tudi vr-ste Vladislavove z najsilnejšimi glasovi. ...

In straže, ki so si doslej sta-le nasproti sovražno in druga drugi merile s sulicami v prsi, so metale kopja in sulice od se-be, in vojaki, ki se niso videli še nikdar v življenju, so metali čapke v zrak, vriskali, prepeva-li in plesali po snegu kakor za stavo. ... In v marsikaki hiši je klečal star meščan na kolenih in molil s svojo rodbino, kar najgorkeje je mogel: "Vtolaži žalostne, varuj nas vsega hude-ga, sveti Vavla! Kriste elej-son!"

Komu bi bilo pa tudi prišlo na misel, da se vse konča tako srečno, da brata drug proti dru-gemu niti ne potegneta mečev, da Vladislav pozdravi starejšega brata na očetovih tleh, da mu bo sam prvi iz najpolnejšega grla voščil srečo in dolga leta, da se sam pokloni prvi pred njim v znamenje zvestobe in pokornosti. ... Kaj takega se še ni zgodilo od pamtveka.

Prigodilo se je sicer nekaj po-dobnega pred kakimi petinse-demdesetimi leti, namreč ko je vojvoda Vladislav tudi iz pro-ste volje pozval na knežji pre-stol starejšega brata Borivoja. Toda resnični vladar je vendar ostal sam, in bratovska sprava ni trajala dolgo, kajti Borivoj je moral, že z leti obložen, po-polnoma zapustiti ne samo voj-vodski prestol, ampak tudi rod-no zemljo, in tujina je bila u-trujeni glavi trda — pretrda blazina. ...

Bratovska sprava, ki je bila sklenjena v viharji december-ski noči od 5. na 6. decembra leta 1197., je bila trajnejša ka-kor najtrši mravor, in tako od-

kritosčna kakor le more biti med sinovi enega očeta. Za Pre-mislove vlade so neenkrat na-stale zmede in izpremembe, v katerih "bi bil mogel Premisl potegniti za seboj večjo moč," toda zvestoba moravskega mej-nega grofa se je vstavljal vse-mu in se zalesketala zlasti v poznejših letih s kristalno po-zornostjo.

Le nekaj glav Vladislavove vojske se je tedaj zamislilo, le nekaj obličij je potemnelo, in le nekaj ustnic se je stisnilo te-sneje, da bi v splošnem vriska-nju ne izpregovorile morebiti kaj napačnega. To so bili oni, katerim se je godilo najboljšje v časih prepira in sovraštva, ka-

teri, dasi po rodu Čehi, niso ra-di videli na vojvodskem presto-lu odločnega kneza, ki se ne bo oziral na osebe, ampak z odloč-no roko izpulil plevel, kjerkoli ga opazi njegovo bistro oko. ...

"Le eden — le eden pogoj ti stavim, brat moj — in še tega nikakor za se!"

"Kaj bi ti mogel doreči, dra-gi brat?"

Desnica Vladislavova je bila še vedno v Premislovi.

"Da ne boš štel Zdickega dne v zlo onim, ki so se tedaj spo-zabili!"

"Nekateri sem izplačal že na mišenskih tleh. ... Ostalim iz dna srca rad odpuščam. Mnogo jih je storilo to itak bolj iz bo-

jazni in slabosti, kakor pa iz hudobnosti. In kaj želiš za se?"

"Ti me vprašaš? Brat moj! Za se ne želim nič drugega, ka-kor da si ostaneva odkritosrčna brata, dokler bova živela — nič drugega!"

"Imenujem te za mejnega grofa moravskega! — Ali hočeš biti? — Na Moravskem je po-noči in po dnevu treba bistrega očesa. ... In ti znaš spajati pri-

jaznost s previdnostjo. (Dalje prihajajo)

Lovska zvijača
Prekanjeni lovci drže braska, ko gredo na lov tilope, vzamejo seboj čó srajco ali kos rdečega isto obesijo na lovišče kol, kar zbuja posebnost antilopam, da pri-žje.

Dr. Matthew R. Beljan

ZOBOZDRAVNIK

želi naznaniti, da je prevzel

urad in prakso dr. Malloya
v S. N. Domu na 6411 St. Clair Ave.

Uradne ure so:
9-12; 1-5 in 6-8

Telefon: EXpress 4818

POPRAVLJAMO STREHE IN VRŠIMO VSAKOVRSNA GRADBENA DELA

Prenovljenje je naša posebnost. Sedaj je mogoče dobiti material za prenovljenje in popravljanje hiš. STREHE POKRIVAMO OD \$75.00 NAPREJ. Vse delo je prvovrstno in v vaše zadovoljstvo. Ako želite, se plačevanje uredi na lahka mesečna odplačila. Se priporočamo za naklonjenost.

KOVAC BROS.
GENERAL CONTRACTORS
KE 5030 956 E. 185. ST. IV 5888

SKEBE & ULLE PLUMBING and HEATING CO.

15601 Waterloo Rd. KENmore 7248

VAŽNO NAZNANILO!

OD ZDAJ NAPREJ: Naš
urad zapira ob sobotah
OPOLDNE.

Uradne ure

Od ponedeljka do petka: 8 zj. do 5. pop.
V soboto od 8 zjutraj do opoldne

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

The North American Bank Co.

Stanje banke 29. septembra 1945

PREMOŽENJE:

Gotovina na rokah in v drugih bankah	\$1,493,000
U. S. vladne sekuritete	4,416,000
Posojila in diskonti	1,502,000
Drugi bondi in sekuritete	274,000
Bančno posloplje	20,000
Drugo premoženje	28,000
Skupaj	\$7,734,000

OBVEZNOSTI:

Osnovna glavnica	\$100,000
Capital Debentures	65,000
Rezervirano za Capital Debentures, obresti in odplačila	13,000
Surplus in nerazdeljen dobiček	102,000
Rezervirano za slučajnosti	37,000
Vloge	6,584,000
Vloge vojnega računa	709,000
Druge obveznosti	121,000
Skupaj	\$7,734,000

Članica Federal Deposit Insurance Corporation

Članica Cleveland Clearing House Association

CITIES SERVICE

GASOLIN in OLJE

Tajerji - tubi - baterije - potrebščine

MAZANJE IN UMIVANJE AVTOV

"Ako je Cities Service — mora biti dobro"

Debelak's Service Station

14702 LAKE SHORE BLVD. — IV-2361

K. S. K. JEDNOTA

★★★★★

POSOJUJE DENAR

članom in nečlanom

na zemljišča in posestva

po 4% obresli

brez kake provizije

ali bonusa

★★★★★

Posojila so napravljena na tak način, da se glavnicu odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS